

Kunnskapsdepartementet

Deres ref.: 201100248-/JSL

Vår ref.: 207.01/IMC

2. mai 2011

Akademikernes hørings svar til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR)

Akademikerne viser til høringsdokumentet utsendt 26. januar. Saken har vært forelagt Akademikernes medlemsforeninger.

I. Generelle merknader

Akademikerne er positive til intensjonen bak NKR prosessen, vi mener det er fornuftig å sette hele utdanningsløpet inn i ett felles rammeverk. Dette vil gjøre det lettere å se at ulike utdanningsnivåer er i samsvar med hverandre og at det er progresjon i hele utdanningsløpet.

Akademikerne har underveis i prosessen etterlyst et større helhetsfokus og en politisk forankring av arbeidet med NKR. Vi opplever at forslaget til NKR ikke er konsistent på tvers av kvalifikasjoner og nivåer, og vi mener dette blant annet skyldes fraværet av helhetsfokus. Begrepene og kvalifikasjonene er ikke konsekvente og stringente gjennom hele rammeverket, noe som blir særlig tydelig når man stiller de nye nivåene opp mot de allerede vedtatte nivåene for høyere utdanning. Vi opplever forslaget til NKR mer som en sammenstilling av selvstendig utviklede delrammeverk enn ett helhetlig og sammenhengende nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Kvalifikasjonene knyttet til ledelse er et godt eksempel på den manglende sammenhengen. En kandidat med fullført videregående opplæring – generell studiekompetanse “kan lede andre i avgrensede faglige situasjoner”, videre kvalifikasjonskrav til faglig lederskap finner man ikke hverken for bachelor, master eller PhD. Etter Akademikernes skjønn er dette uheldig. Vi har full forståelse for at kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning ikke er på høring i denne runden, men mener de foreslåtte rammeverkene må harmonere med det allerede vedtatte.

I grunnopplæringen er det en utfordring at Kunnskapsløftet vektlegger lokalt læreplanarbeid. At de sentrale kompetansebaserte læreplanene skal konkretiseres og læringsmålene brytes ned lokalt, har blant annet ført til manglende kvalitetssikring. Derfor må de lokale læreplanløsningene erstattes av konkrete læreplaner innenfor en nasjonal ramme der systemet for kvalitetssikring ivaretas – som også er intensjonen ved NKR.

I høringsbrevet understrekes det at intensjonen med rammeverket er at kvalifikasjonene skal beskrives gjennom læringsutbytte (learning outcome) og ikke gjennom læringsinnsatsfaktorer (learning input), for eksempel antall år/undervisningstimer. Dette er positivt. Når man lager en systematisk beskrivelse av læringsutbytte på ulike nivåer, blir presisjonsnivået styrket, men spørsmålet er om denne beskrivelsen av forventet læringsutbytte faktisk sikrer at det foreligger et læringsutbytte. Skal intensjonen med rammeverket oppnås, er det en

forutsetning at læringsutbyttet kan dokumenteres. Å beskrive et mål er ikke det samme som dokumentasjon av faktisk læringsutbytte.

II. NKR-dokumentet

Antall nivåer og prinsipper for innplassering

Kunnskapsdepartementet har valgt å dele inn kvalifikasjonsrammeverket i sju nivåer. The European Qualification framework for lifelong learning (EQF) har åtte nivåer. Akademikerne mener det er uklokt at det norske systemet er til forveksling likt EQF når det faktisk ikke er det samme. Vi tror dette kan bidra til å skape misforståelser.

Et av målene med utviklingen av kvalifikasjonsrammeverket er å øke arbeidskraftmobiliteten mellom ulike europeiske land. Sett i dette perspektivet er det viktig at det norske kvalifikasjonsrammeverket er lettfattelig og logisk i forhold til rammeverkene i andre europeiske land. De fleste europeiske land, inkludert de andre nordiske land har valgt åtte nivåer på sitt nasjonale kvalifikasjonsrammeverk, med en innplassering av høyere utdanning på nivåene fem til åtte. Akademikerne mener det kan skape unødig forvirring dersom det norske kvalifikasjonsrammeverket skal være annerledes, men bare litt.

Akademikerne ber Kunnskapsdepartementet vurdere om det kan være fornuftig å dele nivå 1 slik at det blir mer i samsvar med inndelingen av kompetansemålene i læreplanene i grunnskolen. Dette vil kanskje også gjøre det enklere å få til en god start på ungdomstrinnet.

Grunnkompetanse

Akademikerne mener at dette nivået bør være en del av rammeverket. Ett virkemiddel i kampen mot frafallet i videregående opplæring er å gjøre det mulig med et tredje "utdanningsløp" ved siden av studieforberedende og yrkesfag. Her kan det være snakk om å fullføre enkeltfag i videregående opplæring, tilegne seg praksisbrev eller kompetansebevis innen et fagområde, og læringsutbyttebeskrivelsene på dette nivået er etter vår mening godt tilpasset dette "løpet".

Innplassering av delkvalifikasjoner

Dette temaet har ikke vært en del av debatten til nå, hverken i referansegruppen eller på høringskonferanser. Dette er en problemstilling som trenger egen vurdering og utredning og vi støtter departementets vurdering i at dette ikke behandles i denne omgang.

III. Læringsutbyttebeskrivelser

Progresjon og sammenheng mellom nivåbeskrivelsene

Som tidligere påpekt mener Akademikerne det er noe manglende sammenheng og progresjon mellom de ulike elementene av NKR. Det er vår oppfatning at NKR i for stor grad fremstår som en sammensynging av ulike rammeverk, og ikke et helhetlig produkt hvor man har sett utdanningssystemet under ett.

Som tidligere nevnt får dette ett tydelig utslag i forhold til kompetansekravet om ledelse i nivå 3B sammenlignet med nivåene 5, 6 og 7. Et annet eksempel som vi også har fremhevet i referansegruppemøter er kvalifikasjoner om kildekritikk. På nivåene 5,6 og 7 er et kritisk forhold til ulik informasjon og kilder et element. Akademikerne mener dette, som et minimum, også må inn som en ferdighetskvalifikasjon på nivå 3B. Den økende graden av

bruk av ulike internettkilder i skolearbeidet på alle nivåer skjerper kravene til kunnskap om hvordan forholde seg kritisk til kilder.

Akademikerne ønsker også at det kommer tydeligere frem at kvalifikasjon på nivå 3B leder til opptak for kvalifikasjoner på nivå 5.

Fullført og bestått videregående opplæring – ett eller to sett.

Akademikerne mener det er positivt at det er foreslått å dele opp kvalifikasjonene for fullført videregående opplæring i to deler – én for fag- og yrkesopplæringen og én for generell studiekompetanse. Vi mener denne oppdelingen har gjort at rammeverket blitt tydeligere.

Rammeverket har til hensikt å innbefatte alle typer læring og dermed passe på alle fagområder, både de akademiske og de yrkesrettede. Dersom beskrivelsene blir svært abstrakte, vil de kun bli brukelige til en ting; utviske og utydeliggjøre forskjeller mellom ulike fagområder og fagtradisjoner. Dersom de to læringsutbyttebeskrivelsene slås sammen, vil det kunne bidra til en uheldig utvikling, som er beskrevet blant annet i debatten om økt frafall i videregående skole.

Med vennlig hilsen
Akademikerne

Ivar Munch Clausen
Rådgiver